مجله مطالعات حقوق

شماره ۵۰،
دوره ۱۰،
سال پنجم،
تابستان ۱۴۰۲،
صص ۱-۱۳

داوری تسریع شده در پاسخ به مدت زمان و هزینه داوری سنتی بین‌المللی

حسین شفقی[۱]، صادق عبدی[۲]

چکیده

هدف تحقیق حاضر، بررسی داوری تسریع شده در پاسخ به مدت زمان و هزینه داوری سنتی بین‌المللی است. داوری سنتی بین‌المللی، به عنوان یک روش حل و فصل اختلافات تجاری بین‌المللی، در سال‌های اخیر با چالش‌هایی در زمینه مدت زمان و هزینه مواجه شده است. این چالش‌ها، به ویژه در مورد اختلافات پیچیده و پرحجم، می‌تواند منجر به نارضایتی طرفین اختلاف و کاهش جذابیت داوری به عنوان یک روش جایگزین حل و فصل اختلافات شود. در پاسخ به این چالش‌ها، نهادهای داوری بین‌المللی، مانند اتاق بازرگانی بین‌المللی (ICC)، در سال‌های اخیر مقررات و رویه‌هایی را برای داوری تسریع شده تدوین کرده‌اند. داوری تسریع شده، یک روش داوری است که با هدف کاهش مدت زمان و هزینه داوری، طراحی شده است. این روش، معمولاً با محدودیت زمانی برای رسیدگی به اختلاف، کاهش تعداد جلسات رسیدگی و کاهش تعداد اسناد مورد نیاز برای ارائه به داوران، همراه است. داوری تسریع شده می‌تواند مزایای متعددی برای طرفین اختلاف داشته باشد. این روش می‌تواند به کاهش مدت زمان رسیدگی به اختلاف و در نتیجه، کاهش هزینه‌های داوری منجر شود. همچنین، داوری تسریع شده می‌تواند به طرفین اختلاف کمک کند تا اختلاف خود را به سرعت و به طور مؤثر و با هزینه کمتر حل و فصل کنند.

کلمات کلیدی: داوری، داوری تسریع شده، داوری بین‌المللی، مدت زمان، هزینه.

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد رشته حقوق عمومی دانشگاه عدالت (نویسنده مسئول)

[۲] استاد دانشگاه عدالت

[Downloaded from jlawst.ir on 2026-11-17]

شماره ۵۰،
دوره ۱۰،
سال پنجم،
تابستان ۱۴۰۲،
صص ۱-۱۳

مقدمه

اختلافات، همزاد آدمی و جزو واقعیات زندگی بشری است. چرا که هر یک از ما چشم اندازها، منابع و آرمان‌های خود را داریم، از طرز نگرش و انتظارهای خاصی برخورداریم. بنابراین طبیعی است که این تعلقات خاص ما با تعلقات سایر افراد تداخل نماید و در نتیجه اختلافات پدیدار شود (مجد، ۱۳۹۷: ۷).

به طور کلی شیوه‌های حل و فصل اختلاف را می‌توان به دو گروه تقسیم کرد: یکی رسیدگی قضایی در محاکم که ماهیت ترافعی دارد و دیگری، شیوه‌های حل و فصل اختلاف که مبتنی بر تراضی طرفین است و مهم‌ترین آن‌ها داوری است. داوری نهادی مستقل است که توسط قانونگذار به آن قدرت داده شده است و از ماهیتی قراردادی برخوردار است. به همین دلیل، تجدیدنظر ماهوی دادگاه‌ها در رأی داوری مغایر خواست طرفین در استقرار و بر پایی یک مرجع بیطرف است که می‌باید بر طبق قواعد و قوانین منتخب طرفین اتخاذ تصمیم نماید. علیرغم ماهیت قراردادی داوری، هدف مراجع داوری همانند دادگاه‌ها اجرای عدالت است. مطابقت رأی داور با نظم عمومی محل صدور رأی داوری فی‌نفسه مستلزم حدی از نظارت قضایی است. تا زمانی که مراجع داوری اختیاراتی شبیه اختیارات دادگاه‌ها کسب نمایند وابستگی داوری به مساعدت دادگاه‌های داخلی در جریان داوری و اجرای احکام داوری اجتناب ناپذیر است. در این میان، به عنوان یکی از روش‌های حل اختلاف، داوری و حکمیت نهادی است با سابقه‌ای کهن، حتی در اسلام و ایران به گونه‌ای که چندین بار در قرآن کریم و از جمله سوره نساء بیان شده است و در قوانین جاری نیز در طول تاریخ در مقاطع مختلف و البته با فراز و نشیب‌های متعدد وجود داشته است (عبدلی، ۱۳۹۷ ۹).

یکی از نهادهای تاریخی و با سابقه در نظام حقوقی ایران و بین‌الملل، نهاد داوری می‌باشد. امروزه داوری یکی از شیوه‌های حل اختلاف و فصل خصومت تخصصی و سریع محسوب می‌شود که به طرفین اختلاف امکان می‌دهد بدون مراجعه به دادگاه یا هر نهاد رسمی، بتوانند فرد یا افرادی را که مورد اعتمادشان هستند برای حل و فصل اختلاف انتخاب کنند. در قانون آیین دادرسی تعریفی از داوری ارائه نشده، اما در بند الف ماده یک قانون داوری تجاری بین‌المللی ۱۳۷٦ در تعریف داوری آمده: «داوری عبارت است از رفع اختلاف بین متداعیین در خارج از دادگاه به وسیله شخص یا اشخاص حقیقی یا حقوقی مرضی الطرفین و یا انتصابی».

برخی حقوقدانان نیز به تعریف داوری پرداخته‌اند و گفته‌اند: داوری یا حکمیت عبارت از آن است که طرفین دعوی به اراده خود و یا دادگاه در موارد خاص، موضوع مورد اختلاف را به داور یا حَکَم ارجاع و داوری یا حکمیت او را با شرایط خاص قانونی مناط حل اختلاف و قاطع دعوی قرار دهند. در برخی از تعاریف حقوقدانان، داوری صرفاً قراردادی قلمداد شده است (هوشمند فیروزآبادی و بطحایی،۱۳۹٦، ۱۷٤).

در هر نظام حقوقی یکسری مفاهیم کلی وجود دارد که بازگوکننده ارزش‌ها و معیارهای حاکم بر آن نظام است. قانونگذار با الهام از این مفاهیم اقدام به وضع قواعد می‌کند. پاره‌ای از این مفاهیم در قالب قواعد موضوعه عنوان شده‌اند (محمدزاده، ۱۳۷٦، ۷٤).

مادهٔ ٤۷۷ قانون آیین دادرسی مدنی با یاری آنان، داوری را نیز از مقررات دادرسی منفک دانسته و این ذهنیت را ایجاد می‌نماید که داور در ارائه این جریان اختیار تام داشته و هیچ محدودیتی در این خصوص ندارد. بر این اساس برخی از حقوقدانان عنوان می‌دارند مقصود شرع مقدس در این ماده تشریفات دادرسی است و نه اصول دادرسی و اصولاً داور یا داوران حق نادیده گرفتن اصول و قواعد حقوقی را ندارند (شمس،۱۳۹٦، ج ۱، ۵۲٦).

[Downloaded from jlawst.ir on 2026-11-17]

شماره ۵۰،
دوره ۱۰،
سال پنجم،
تابستان ۱۴۰۲،
صص ۱-۱۳

از طرفی، داور بایستی از تار و پودهای پیچیدهٔ تشریفات دادرسی رها بوده تا قادر باشد در جویی ملموس‌تر و دور از دغدغه‌های شکلی چاره مناسبی برای اختلاف طرفین پیدا نماید (خدابخشی، ۱۳۹۷، ۵۲۱).

برخی بر این عقیده هستند که گرچه طرفین حق داشته داوران خویش را انتخاب و آیین داوری مربوط را نیز تعیین نمایند، برخلاف این حاکمیت اراده، اصولی در داوری بوده که رعایت ننمودن آن‌ها موجب خدشه دارشدن داوری می‌گردد (انصاری نسب، ۱۳۹۱، ۷۹).

پس، طرفین داوری و داور یا داوران حق نادیده گرفتن اصول حاکم بر داوری را به بهانه تشریفاتی نبودن داوری نخواهند داشت. برخی از حقوقدانان بر این نظر هستند که دست طرفین داوری تا حدی باز بوده که از داوران خود بخواهند بعضی اصول را نادیده گرفته، یا بعضی تشریفات را حتماً رعایت نمایند، چون به نظر آنها اصول دادرسی هرچه بوده به خودی خود توان روبرو شدن با قصد طرفین را نداشته و قصد طرفین داوری اولی بر این اصول است (خدابخشی، ۱۳۹۷، ۵۲۵).

با این وجود در دهه‌های اخیر، افزایش تعداد اختلافات بین‌المللی و نیاز به روش‌های سریع‌تر و کارآمدتر برای حل این اختلافات، باعث بروز نگرانی‌ها در حوزه داوری بین‌المللی شده است. داوری تسریع شده به عنوان یک راهکار نوین به منظور کاهش زمان و هزینه در رفع اختلافات بین‌المللی مورد توجه قرار گرفته است. در این مقاله، به بررسی مزایا و چالش‌های داوری تسریع شد و نحوه ایجاد تعادل میان سرعت و عدالت در این رویکرد پرداخته خواهد شد.

۱-تعریف داوری تسریع شده

در لغت، داور و داوری چند مفهوم دارد و یکی از معانی آن دادرسی است و داور به مفهوم قاضی بیان شده کلمه داور در اصل دادور بوده به مفهوم صاحب دادبه معنی عادل است. در حقوق هم این واژه از معنای لغوی خویش دور نیفتاده است. مانعی نیست که افراد در دعاوی مربوط به حقوق و منافع خصوصی[1] خود از مداخله نهادهای رسمی صرف‌نظر کرده و تسلیم حکومت خصوصی شخصی گردند که از جهت معلومات و اطلاعات فنی و یا از دیدگاه شهرت آن‌ها به درستکاری و امانت، مورد اعتماد مخصوص آن‌ها است. این حکومت خصوصی را داوری (حکمیت) می‌گویند. «حَکَم» به معنای قضا، داد، داوری، حکومت، فصل دعوای دو فرد و زیادتر به فرمانی (دهخدا، ۱۳۸۸، ج ٤: ۸۰٤۲).

در برخی از کتاب‌های لغت، داور اولین معنایی است که برای «حکم» بیان شده است (فیروز آبادی، ١٤١١ ه، ج ٤: ۹۸).

داوری عبارت است از اینکه درخصوص چیزی اظهار نظر و داوری نمایی؛ یعنی بگویی این‌گونه است یا این چنین نیست. در احادیث اسلامی بیان شده: روزی دو طفل خردسال هر کدام خطی نوشته بودند؛ برای گزینش بهترین خط، به نزد امام حسن (ع) رسیدند. حضرت علی (ع) که شاهد این صحنه بود، زود و سریع به فرزندش گفت: فرزندم! درست دقت کن که چگونه داوری می‌کنی، چون این خود نوعی قضاوت می‌باشد و پروردگار در روز قیامت در خصوص آن از تو سؤال می‌کند (طبرسی،١٤٠٩ ه: ٦٣ به نقل از حسنی، ۱۳۹۱: ٢٦).

[1]- Private interests

[Downloaded from jlawst.ir on 2026-11-17]

شماره ۵۰،
دوره ۱۰،
سال پنجم،
تابستان ۱۴۰۲،
صص ۱-۱۳

کلمه داور در اصل، دادور به معنای صاحب داد، دادرس، عادل، قضاوت، انصاف در ارتباط با رفع اختلاف بین دو شخص و نیز به معنای حکم کردن، محاکمه بیان شده است. سپس در حین زمان به دلیل ازدیاد استفاده و تسهیل در تلفظ و تخفیف در نگارش به مرور دال ثانی حذف گردیده و مبدل به داور شده است. معادل عربی داور و داوری نمودن، به ترتیب حکم و حکمیت است. پس مقصود از داوری نمودن همان حکمیت می‌باشد. از دیدگاه حقوق دادرسی مدنی به معنای فصل خصومت به طریق غیر قاضی و بدون رعایت تشریفات رسمی دادرسی و مراعات آیین‌های دادرسی رسمی می‌باشد. به بیانی، داوری عبارت است از برطرف ساختن نزاع میان طرفین از راه واگذاری آن به حکم افرادی که اصحاب دعوی آن‌ها را به توافق خویش انتخاب می‌نمایند و یا این‌که محکمه صالحه آنها را به قید قرعه انتخاب می‌نماید. در بین مجموعه مقررات کشور از گذشته‌های دور موضوع داوری و ارجاع به داور همواره وجود داشته است، مثل در فصل هفتم قانون آیین دادرسی مدنی مصوب ۱۳۷۹، قانون مالک و مستأجر مصوب ۱۳۳۹ و چند قانون دیگر که به بحث داوری مشخصاً اشاره گردیده است. اکنون قانون جاری ارتباط با داوری به این قرار است:

۱-ماده ٦ قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۳ که بیان می‌کد: «طرفین دعوا در صورت قادر هستند برای احقاق حق و فصل اختلاف به «قاضی تحکیم» رجوع کنند و مقصود از قاضی تحکیم فردی است که رضایت داشته تا از سوی فرد یا افرادی در دعوا یا دعاوی معین که او در آن دخالت دارد داوری نماید».

۲ -باب ۷ از قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب (مصوب ۷۹/۰۱/۲۱) مشتمل بر ٤٨ ماده و ٦ تبصره که به ذکر امور داوری اختصاص پیدا نموده است. طبق این قانون، همه اشخاصی که اهلیت اقامه دعوا دارند قادر هستند با توافق، نزاع و اختلاف خود را خواه در محاکم بیان گردیده یا نه و در فرض طرح در هر مرحله‌ای از رسیدگی باشد به داوری یک یا چند فرد ارجاع دهند.

به عبارتی، داوری در مفهوم حقوق داخلی را می‌توان به برطرف نمودن نزاع بین اصحاب دعوا در خارج از دادگاه از طریق شخص یا اشخاصی که اصحاب دعوا یا ثالث آن‌ها را در این بین انتخاب نموده باشند، تعریف کرد. داوری در معنای بین‌المللی آن برابر ماده ۱ قانون داوری تجاری بین‌المللی به برطرف ساختن اختلاف میان اصحاب دعوا در بیرون از دادگاه به وسیله شخص یا اشخاص حقیقی یا حقوقی و مرضی‌الطرفین و یا انتسابی معنا گردیده است. اگرچه این مفهوم، مفهومی جامع و مانع نمی‌باشد. جامع نیست زیرا مشتمل بر دادرسی از راه افراد حقوقی نمی‌گردد. مانع نبودنش به این علت که قابل انطباق با میانجی‌گری به دلیل عدم وجود قید الزام‌آور بودن رسیدگی داور است. می‌توان داوری را با توجه به معیارهای موجود در آن به روش حل اختلافات خصوصی و توافقی و الزام‌آور معنا نمود.

با توجه به تعاریفی که از داوری ارائه شد، می‌توان گفت داوری تسریع شده عبارت است از، داوری تسریع شده (یا داوری سریع) یک روش داوری است که طراحی شده است تا زمان و هزینه رسیدگی داوری را کاهش دهد. این معمولاً برای اختلافات کم ارزش یا اختلافاتی که نیاز به رسیدگی فوری دارند استفاده می‌شود.

۲-مستندات داوری

۱-۲-مستندات قانونی داوری در حقوق ایران

[Downloaded from jlawst.ir on 2026-11-17]

شماره ۵۰،
دوره ۱۰،
سال پنجم،
تابستان ۱۴۰۲،
صص ۱-۱۳

اصل ۱۳۹ قانون اساسی در سال ۱۳٦۸ به پیشنهاد شورای انقلاب به شکل زیر به تصویب رسید[۱]: «صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی یا ارجاع آن به داوری در هر مورد، موکول به تصویب هیئت وزیران است و باید به اطلاع مجلس برسد. در مواردی که طرف دعوی خارجی باشد و در موارد مهم داخلی باید به تصویب مجلس نیز برسد. موارد مهم را قانون تعیین می‌کند.»

اختصاص یکی از اصول قانون اساسی به داوری نشانه اهمیت آن و توجه قانونگذار به این مهم است که احیاناً افراد در قالب داوری و به دور از هیاهوی محاکم عمومی موجبات تضییع حق ملت و بیت‌المال را فراهم نکنند و در واقع این اصل یک اصل پیشگیرانه است در جهت حفظ اموال عمومی و دولتی. به همین جهت قانونگذار در ضمن اصلاح قانون آیین دادرسی مدنی در سال ۱۳۷۹ مجدداً در ماده ٤٥٧ بر این امر تاکید ورزیده است (بختیاری فر، ۱۳۹۸، ۲٦) ماده ٤٥٧ قانون آیین دادرسی مدنی می‌گوید: «ارجاع دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی به داوری پس از تصویب هیأت‌وزیران و اطلاع مجلس شورای اسلامی صورت می‌گیرد. در مواردی که طرف دعوا خارجی و یا موضوع دعوا از موضوعاتی باشد که قانون آن را مهم تشخیص داده، تصویب مجلس شورای اسلامی نیز ضروری‌است.»

با عنایت به مفاد اصل ۱۳۹ و ماده ٤٥٧ قانون آیین دادرسی مدنی به این نتیجه می‌رسیم که صلح دعاوی و یا ارجاع به داوری به دو صورت خواهد بود:

الف- ارجاع به داوری در موارد داخلی با تصویب هیات وزیران و صرفاً اطلاع مجلس

ب- در موارد مهم داخلی و یا مواردی که طرف دعوای خارجی باشد با تصویب هیات وزیران و مجلس، که در این صورت مصوبه هیات دولت به مجلس می‌رود و تحت عنوان لایحه یا قانون اجازه داوری و یا منع از رجوع به داوری داده می‌شود. (بختیاری فر، ۱۳۹۸، ۲۷)

۲-۲-داوری در حقوق خصوصی بین‌المللی

با توجه به روابط دولت‌ها و ملت‌ها و پیچیدگی این روابط، خصوصاً روابط تجاری اعم از داخلی و بین‌المللی که همواره موجب بروز اختلافاتی شده است (اسدی نژاد، ۱۳۹۵، ٤۸)، و از طرفی قوانین ملی حاکم بر معاملات بازرگانی بین‌المللی به طور غیر قابل اجتنابی حاوی تفاوت‌ها و اختلافاتی هستند که اغلب برای تجارت صادراتی یا بین‌المللی محدودیت‌هایی به وجود می‌آورند و به همین دلیل اراده بین‌المللی گام‌هایی در جهت ایجاد یک نظام حقوق تجارت بین‌الملل متحدالشکل و حل اختلاف واحد برداشته است که در این زمینه مجموعه مقررات مختلفی منعقد شده است (بختیاری فر، ۱۳۹۸، ۲۸)

قواعد داوری آنسیترال (کمیسیون سازمان ملل متحد برای حقوق تجارت بین‌الملل) موضوع قطعنامه شماره ۳۱/۹۸ مصوب دسامبر ۱۹۷٦، آذرماه ۱۳۵۵ مجمع عمومی سازمان ملل متحد می‌باشد. آنسیترال هر چند تسهیلات داوری را فراهم نمی‌آورد، اما مبتکر تدابیر متعددی بوده که کمک قابل توجهی به یکنواخت کردن حقوق داوری بین‌المللی کرده‌اند. (اشمیتیوف،۱۳۹۳، ۱۰۲۵) قانون نمونه آنسیترال بر اساس اصول و آثار مهم رویه داوری بین‌المللی تدوین یافته و شامل همه مراحل داوری از موافقت نامه داوری تا شناسایی و اجرای احکام داوری می‌باشد، این قواعد هیچ گونه قدرت قانونی و ضمانت اجرایی در هیچ یک از کشورها را ندارد بلکه صرفاً توسط طرف‌های قرارداد انتخاب

۱ صورت مشروح مذاکرات مجلس بررسي نهايي قانون اساسي، تهران، روابط عمومي مجلس، ۱۳٦۸، ص ۲۲

[Downloaded from jlawst.ir on 2026-11-17]

شماره ۵۰،
دوره ۱۰،
سال پنجم،
تابستان ۱۴۰۲،
صص ۱-۱۳

می‌شود و بین آن‌ها لازم الاجرا است. مشخصه اصلی قواعد آنسیترال این است که بر مبنای این قواعد داوری معمولاً داوری با بست مواجه نمی‌شود. (بختیاری فر، ۱۳۹۸، ۲۸)

نظام داوری اتاق بازرگانی بین‌المللی (آی سی سی) توسط عده‌ای از بازرگانان و تجار بخش خصوصی بعد از جنگ جهانی اول تأسیس شد و در صحنه بازرگانی بین‌الملل نقش مهمی ایفا کرده است. نظام داوری اتاق بازرگانی بین‌المللی مهم‌ترین نظام داوری تجاری بین‌المللی در دوران معاصر بوده و همواره در عرصه داوری بین‌المللی پیشتاز و اثر گذار می‌باشد و نقش مهمی در ترویج و توسعه اسلوب داوری در حل و فصل اختلافات تجاری بین‌المللی داشته است، قواعد داوری و آرا صادره از اتاق، از مهم‌ترین منابع حقوقی در زمینه داوری بین‌المللی و از عوامل شکل دهنده و سازنده رویه داوری بین‌المللی به شمار می‌رود. (محبی، ۱۳۹۰، ۱۰٤)

دیوان از یک مجموعه قواعد منسجم و دقیق جهت انجام داوری پیروی می‌نماید. آی سی سی در خصوصی مواردی مثل: تأیید قرارداد داوری، تعیین داور در موارد لازم، رسیدگی به جرح داور، تعیین مقر داوری، تعیین هزینه داوری، تعیین مقدماتی سهم طرفین دعوا و پرداخت آن، بررسی شکلی پیش‌نویس رأی، نظارت بر موعد و تمدید مهلت داوری و به طور کلی اعمال آیین داوری آی سی سی نظارت می‌کند. (بختیاری فر، ۱۳۹۸، ۳۰)

تصویب قانون نمونه (Model law) در کمیسیون سازمان ملل متحد برای حقوق تجارت بین‌المللی (آنسیترال) گامی در جهت یکنواخت کردن قواعد داوری تجاری بین‌المللی خصوصاً برای کشورهای کمتر توسعه یافته بود تا در وضع قواعد داوری تجاری بین‌المللی به عنوان الگو استفاده قرا گیرد، زیرا در عرصه تجارت بین‌الملل میل به یکنواخت نمودن قوانین حاکم بر قراردادها و حل و فصل اختلافات حاکم است. چرا که افراد نمی‌توانند خود را با الزام‌های ناخواسته ناشی از قوانینی که از آن بی اطلاعند روبرو کنند. (بختیاری فر، ۱۳۹۸، ۳۳)

قانون نمونه در سال ۱۹۸۵ میلادی تدوین شد و هیچ گونه الزامی برای کشورهای امضا کننده ایجاد نمی‌کند، بلکه صرفاً به عنوان الگو و راهنما می‌باشد تا کشورها با استفاده از آن اقدام به تصویب قوانین داوری تجاری برای خود نمایند و از این رهگذر نوعی یکنواختی در صحنه‌ی بین‌الملل ایجاد گردد. از این رو قانوگذار ایرانی با استفاده از قواعد آنسیترال در سال ۱۳۷٦، قانون داوری تجاری بین‌المللی خود را در نه فصل و سی وشش ماده به تصویب رساند. قانون داوری تجاری ایران تقریباً تمامی مراحل داوری از توافقنامه داوری و تفسیر آن، نحو انتخاب و جرح داوران، آیین رسیدگی و اجرای احکام را داراست. مهم‌ترین مشخصه قانون داوری تجاری بین‌المللی ایران این است که سعی نموده است از مداخله دادگاه در داوری تا آنجا که امکان دارد کم کند. و طبق بند یک ماده ۳٦ قانون مذکور، داوری‌های داخلی از قلمرو این قانون خارج است[۱]. و از طرفی عنوان قانون، داوری بین‌المللی می‌باشد و بند ب ماده یک این قانون به بین‌المللی بودن آن اشاره دارد.[۲]

۳-معایب داوری سنتی بین‌المللی

داوری سنتی بین‌المللی، که به آن داوری مکتوب نیز گفته می‌شود، یک روش حل و فصل اختلافات تجاری بین‌المللی است که در آن طرفین اختلاف، یک یا چند داور را برای رسیدگی به اختلاف خود تعیین می‌کنند. این روش دارای

۱ ماده ۳٦: «داوري اختلاف تجاري بين‌المللي موضوع اين قانون از شمول قواعد داوري مندرج در قانون آيين دادرسي مدني و ساير قوانين و مقررات مستثني‌است.»

۲ بند (ب) ماده‌ي قانون داوري تجاري بين المللي: «داوري بين‌المللي عبارتست از اينكه يكي از طرفين در زمان انعقاد موافقتنامه داوري به موجب قوانين ايران تبعه ايران نباشد.»

[Downloaded from jlawst.ir on 2026-11-17]

شماره ۵۰،
دوره ۱۰،
سال پنجم،
تابستان ۱۴۰۲،
صص ۱-۱۳

مزایای بسیاری است، از جمله سرعت، انعطاف‌پذیری و محرمانه بودن. با این حال، برخی از معایب نیز دارد که در ادامه به آن‌ها اشاره می‌شود:

۱-۳-هزینه

هزینه داوری سنتی بین‌المللی می‌تواند شامل هزینه‌های زیر باشد:

-هزینه تعیین داوران: طرفین معمولاً باید هزینه‌های تعیین داوران را پرداخت کنند. این هزینه‌ها معمولاً بر اساس تجربه و مهارت داوران تعیین می‌شود. به عنوان مثال، یک داور با تجربه و باسابقه می‌تواند هزینه‌ای بسیار بالاتر از یک داور جوان و کم تجربه داشته باشد.

-هزینه‌های برگزاری جلسات داوری: طرفین همچنین باید هزینه‌های برگزاری جلسات داوری را پرداخت کنند. این هزینه‌ها شامل هزینه‌های محل برگزاری جلسات، هزینه‌های مترجمان و هزینه‌های سایر کارکنان داوری است. به عنوان مثال، اگر جلسات داوری در یک کشور خارجی برگزار شود، طرفین باید هزینه‌های سفر و اقامت خود را نیز پرداخت کنند.

-هزینه‌های اجرای رأی داوری: اگر طرفی از اجرای رأی داوری خودداری کند، طرف دیگر ممکن است مجبور شود هزینه‌های اجرای رأی داوری را پرداخت کند. این هزینه‌ها شامل هزینه‌های وکیل، هزینه‌های دادگاه و هزینه‌های سایر اقدامات لازم برای اجرای رأی داوری است. به عنوان مثال، اگر اجرای رأی داوری مستلزم استفاده از خدمات یک مأمور اجرایی باشد، طرفین باید هزینه‌های آن را نیز پرداخت کنند (جنیدی، ۱۳۸۷: ۷۹).

هزینه داوری سنتی بین‌المللی می‌تواند برای برخی از طرفین، به ویژه طرفین کم درآمد، چالش برانگیز باشد. برای کاهش این چالش، طرفین می‌توانند اقدامات زیر را انجام دهند:

-در هنگام مذاکره قرارداد، به دقت در مورد هزینه‌های داوری فکر کنند و اقدامات لازم را برای کاهش این هزینه‌ها انجام دهند. به عنوان مثال، طرفین می‌توانند توافق کنند که هزینه‌های داوری را به صورت مساوی تقسیم کنند یا اینکه طرفی که در داوری پیروز شود، هزینه‌های داوری را پرداخت کند.

-از روش‌های جدیدی برای داوری بین‌المللی استفاده کنند که هزینه‌های کمتری دارند. به عنوان مثال، داوری آنلاین می‌تواند هزینه‌های داوری را تا حد زیادی کاهش دهد (فخرالدینی،۱٤۰۲: ۱٦).

۲-۳-زمان

داوری سنتی می‌تواند زمان‌بر باشد، به خصوص در اختلافات پیچیده. این امر به دلیل مراحل مختلف داوری، از جمله تعیین داوران، جمع‌آوری شواهد، و صدور حکم است. مراحل تعیین داوران می‌تواند چند ماه طول بکشد، به خصوص اگر طرفین نتوانند در مورد داوران توافق کنند. مراحل جمع‌آوری شواهد نیز می‌تواند زمان‌بر باشد، به خصوص اگر طرفین در مورد شواهد اختلاف داشته باشند. مراحل صدور حکم نیز می‌تواند چند ماه طول بکشد. در اختلافات پیچیده، کل فرآیند داوری می‌تواند بیش از یک سال طول بکشد. این امر می‌تواند برای طرفین که به دنبال یک راه‌حل سریع و آسان هستند، مشکل‌ساز باشد. یکی از انتقادات اصلی که به داوری سنتی بین‌المللی وارد می‌شود، زمان بر بودن آن است. در بسیاری از موارد، از زمان تشکیل هیئت داوری تا صدور رأی، چندین سال طول می‌کشد. این امر می‌تواند برای طرفین دعوا بسیار ناامید کننده و پرهزینه باشد. دلایل متعددی برای زمان بر بودن داوری سنتی بین‌المللی وجود دارد. یکی از دلایل این است که داوری یک فرآیند اختیاری است و طرفین دعوا می‌توانند در طول فرآیند،

[Downloaded from jlawst.ir on 2026-11-17]

شماره ۵۰،
دوره ۱۰،
سال پنجم،
تابستان ۱۴۰۲،
صص ۱-۱۳

اختیارات خود را اعمال کنند. این امر می‌تواند منجر به تأخیر در فرآیند شود، زیرا طرفین ممکن است برای رسیدن به توافق در مورد مسائلی مانند صلاحیت هیئت داوری، مکان رسیدگی، زبان رسیدگی و قوانین قابل اعمال، زمان زیادی را صرف کنند (حافظی،۱٤۰۱: ۵۷).

به عنوان مثال، در یک اختلاف داوری بین‌المللی مربوط به قرارداد خرید و فروش کالا، طرفین ممکن است در مورد مسائلی مانند تعیین قیمت کالا، تاریخ تحویل کالا و شرایط پرداخت کالا با یکدیگر اختلاف داشته باشند. این اختلافات می‌تواند منجر به تأخیر در تشکیل هیئت داوری شود، زیرا طرفین ممکن است برای رسیدن به توافق در مورد این مسائل، زمان زیادی را صرف کنند. دلیل دیگر زمان بر بودن داوری سنتی بین‌المللی، پیچیدگی مسائل مورد رسیدگی است. بسیاری از اختلافات داوری بین‌المللی مربوط به قراردادهای تجاری پیچیده یا مسائل حقوقی دشوار است. این امر می‌تواند منجر به بررسی‌های طولانی مدت توسط هیئت داوری شود. به عنوان مثال، در یک اختلاف داوری بین‌المللی مربوط به قرارداد سرمایه گذاری، طرفین ممکن است در مورد مسائلی مانند نقض قرارداد توسط دولت، جبران خسارت ناشی از نقض قرارداد و صلاحیت دادگاه بین‌المللی با یکدیگر اختلاف داشته باشند. این اختلافات می‌تواند منجر به بررسی‌های طولانی مدت توسط هیئت داوری شود. در نهایت، زمان بر بودن داوری سنتی بین‌المللی می‌تواند به دلیل عوامل خارجی مانند تأخیر در دسترسی به اسناد یا شهادت شهود باشد. به عنوان مثال، در یک اختلاف داوری بین‌المللی مربوط به قرارداد ساخت و ساز، طرفین ممکن است برای دسترسی به اسناد قرارداد یا شهادت شهود، نیاز به همکاری طرف مقابل داشته باشند. اگر طرف مقابل همکاری نکند، این امر می‌تواند منجر به تأخیر در فرآیند داوری شود (محبی،۱۳۷۸: ۵۹).

٤-داوری تسریع شده و مزایای حاکم بر آن

آن‌گونه که بیان گردید داوری سنتی بین‌المللی معایب مختلفی از جمله زمان بر بودن و هزینه‌بر بودن را به دنبال دارد. اما یکی از اقسام داوری، داوری تسریع شده است که در قیاس با داوری سنتی مزایای مختلفی از جمله رسیدگی در مدت زمان کوتاه و کم هزینه بودن را در پی دارد. در این قسمت به هر کدام از این مزایا اشاره می‌گردد.

۱-٤-کم هزینه بودن

رسیدگی به دعوای خصوصی اصولاً دارای مخارجی است که به آن هزینه دادرسی می‌گویند. این هزینه ممکن است از طرف دولت به متهم و یا مدعی خصوصی پرداخت شود که در هر حال از موضوعات دعوای خصوصی در معنای عام آن است. مجموع پرداخت‌هایی که از جانب شاکی یا شُکات صورت می‌گیرد تا تظلم آن‌ها به جریان بیفتد و دلایل آن‌ها ارائه شود و استماع و رسیدگی و به صدور حکم منجر گردد هزینه دادرسی است. بنابراین تمبری که به شکواییه الصاق می‌شود، وجهی که به کارشناس یا پزشکی قانونی داده می‌شود که نظر کارشناسی بدهد، یا هزینه‌ای که برای ایاب وذهاب شهود پرداخت می‌شود تا شهادت دهند، وسیله‌ای که برای تحقیق محلی تهیه می‌شود، پرداختی که برای درج در آگهی و احضار متهم به وسیله مطبوعات انجام می‌گیرد، وجوهی که در جهت تسلیم دادخواست مطالبه ضرر و زیان داده می‌شود، وجهی که رونوشت و ترجمه اسناد داده می‌شود، همه جزو هزینه دادرسی است که معمولاً شاکی و مدعی خصوصی پرداخت می‌نمایند (مدنی، ۱۳۹۲: ۵۲۳).

مقصود از رسیدگی تحقق عدالت می‌باشد. تشریفات شکلی دادرسی نیز بایستی دایر مدار و در خدمت این مقصود (عدالت) بوده و نه در برابر آن. بر همین اساس که صاحبنظرانی مانند منتسکیو نیز، مقننین را از افراط در بسط تشریفات

[Downloaded from jlawst.ir on 2026-11-17]

شماره ۵۰،
دوره ۱۰،
سال پنجم،
تابستان ۱۴۰۲،
صص ۱-۱۳

شکلی برحذر ساخته و بر این نظرند که این گونه حالتی، در تقابل با عدالت و آزادی است. تحقق عدالت و نظم عمومی محتاج دادرسی سریع و راحت به دعاوی و عدم ایجاد هر نوع مانع در راه دادرسی است، حال آنکه مانع سرعت و تشریفات دادرسی-ضمن اذعان به ضرورت رعایت آنها، نوعاً سهولت در رسیدگی می‌باشند. به نظر می‌آید در مقام حل این تعارض، بایستی به قانون آیین دادرسی مدنی تن داد. به این معنا که با توجه به مقصود اصلی حقوق (یعنی تحقق عدالت و نظم)، اصل بر عدم وجود هر نوع مانع در مسیر دادرسی است، الا آن که نص قانون، آن مانع را در ارتباط با مخارج دادرسی مرتبط بداند. با این ضابطهٔ می‌گردد که در موارد سکوت یا ابهام قانون در ارتباط با أخذ یا عدم أخذ هزینه دادرسی، اصل بر عدم وجود چنین مانعی بوده و بر این اساس مشروط نمودن استماع دعاوی به پرداخت هزینه‌ای زیادتر از نص قانون، به معنای برقراری مانع در مسیر دادرسی و شکل گیری عدالت و نظم تلقی می‌گردد (حسینی پویا، ۱۳۹۰: ۸۹).

مفسر بایستی قانون را با دقت به تاریخ و جامعه شناسی تفسیر نماید. احتمال دارد تفسیر او با نتایج سوء اجتماعی روبرو گردد. تاریخچه تاریخی و اجتماعی در ایران گویای آن است که خیلی از شهروندان در مقابل قوانینی که متضمن هزینه هستند، مقاومت نموده و در خیلی مواقع ترجیح می‌دهند با عدم پرداخت هزینه، از اخذ خدمت عمومی نیز صرفنظر نمایند. خدمت دادرسی -مانند خدمات امنیت و تابعیت- از جمله اعمال حاکمیتی و در راستای مصالح اجتماعی است و تعطیلی این خدمت، به هرج و مرج منتهی گردیده و لطمات و صدمات بسیاری به نظم و انتظام جامعه وارد می‌سازد. براین اساس تأمین این خدمات عمومی بر ذمه حاکمیت بوده و حاکمیت قادر نیست ارائه این خدمات و سایر حقوق منجز را به دریافت ما به ازا معلق سازد، چون در این نوع فرضی، نظم و امنیت عمومی به خطر خواهد افتاد. به عبارتی پرداخت مالیات هرچند وظیفه شهروندان است، اما هیچ نوع تقابلی با تکالیف حاکمیتی صدرالذکر نخواهد داشت و دولت تحت هر شرایطی مکلف به تأمین و ارائه خدماتی مانند امنیت، دادرسی، تابعیت و نظایر این‌ها است و عدم پرداخت مالیات و دیگر عوارض قادر نیست موجب تعطیلی یا معلق شدن چنین تکلیفی گردد (انصاری و طاهری،۱۳۸٦: ۵۰۰).

یکی از اهداف داوری، مهیا ساختن شرایط دسترسی به عدالت برای شهروندانی است که احتمال دارد شرایط مالی جهت تقاضای دادرسی را ندارند. حقیقت اینکه تعداد بسیاری از شهروندان درآمد خیلی کمی دارند. با در نظر گرفتن این مسئله، داوری به ویژه داوری تسریع شده قادر است تصمیم بگیرد تا کمک مالی و قانونی به افراد حقیقی با تمکن مالی پایین صورت پذیرد (ایزدی فر و یوسفی، ۱۳۹۳: ۲۲).

دلایل متعددی برای کم هزینه بودن داوری تسریع شده وجود دارد. یکی از دلایل این است که داوری تسریع شده معمولاً زمان کمتری نسبت به داوری سنتی دارد. این امر می‌تواند منجر به کاهش هزینه‌های داوری شود، زیرا هزینه‌های داوری معمولاً بر اساس مدت زمان رسیدگی محاسبه می شود. به عنوان مثال، در یک اختلاف داوری سنتی مربوط به قرارداد خرید و فروش کالا، ممکن است داوری چندین سال طول بکشد. در این صورت، هزینه داوری می‌تواند بسیار زیاد باشد. اما در یک اختلاف داوری تسریع شده، داوری ممکن است ظرف چند ماه یا حتی چند هفته حل شود. در این صورت، هزینه داوری می‌تواند بسیار کمتر باشد. دلیل دیگر کم هزینه بودن داوری تسریع شده، کاهش تعداد جلسات داوری است. در داوری تسریع شده، معمولاً تعداد جلسات داوری کمتر از داوری سنتی است. این امر می‌تواند منجر به کاهش هزینه‌های داوری شود، زیرا هزینه‌های داوری معمولاً بر اساس تعداد جلسات داوری محاسبه

[Downloaded from jlawst.ir on 2026-11-17]

شماره ۵۰،
دوره ۱۰،
سال پنجم،
تابستان ۱۴۰۲،
صص ۱-۱۳

می شود. به عنوان مثال، در یک اختلاف داوری سنتی مربوط به قرارداد سرمایه گذاری، ممکن است چندین جلسه داوری برگزار شود. در این صورت، هزینه داوری می‌تواند بسیار زیاد باشد. اما در یک اختلاف داوری تسریع شده، ممکن است تنها یک یا دو جلسه داوری برگزار شود. در این صورت، هزینه داوری می‌تواند بسیار کمتر باشد. دلیل دیگر کم هزینه بودن داوری تسریع شده، کاهش تعداد اسناد و مدارک مورد نیاز است. در داوری تسریع شده، معمولاً طرفین باید اسناد و مدارک کمتری را در اختیار هیئت داوری قرار دهند. این امر می‌تواند منجر به کاهش هزینه‌های داوری شود، زیرا هزینه‌های داوری معمولاً بر اساس تعداد اسناد و مدارک مورد نیاز محاسبه می شود. به عنوان مثال، در یک اختلاف داوری سنتی مربوط به قرارداد ساخت و ساز، ممکن است طرفین باید تعداد زیادی اسناد و مدارک را در اختیار هیئت داوری قرار دهند. در این صورت، هزینه داوری می‌تواند بسیار زیاد باشد. اما در یک اختلاف داوری تسریع شده، ممکن است طرفین فقط باید اسناد و مدارک ضروری را در اختیار هیئت داوری قرار دهند. در این صورت، هزینه داوری می‌تواند بسیار کمتر باشد.

۲-٤-تسریع در رسیدگی

داوری تسریع شده یکی از انواع داوری است که در آن تلاش می‌شود تا رسیدگی به اختلاف به سرعت و در کوتاه‌ترین زمان ممکن انجام شود. این نوع داوری معمولاً برای اختلافاتی که دارای پیچیدگی کمتری هستند یا نیاز به بررسی‌های فنی زیادی ندارند، مناسب است. در داوری تسریع شده، طرفین اختلاف باید توافق کنند که رسیدگی به اختلاف به سرعت انجام شود. این توافق معمولاً در قالب یک قرارداد داوری یا توافقنامه جداگانه صورت می‌گیرد. در این توافقنامه، طرفین باید زمان‌بندی رسیدگی به اختلاف را مشخص کنند. همچنین، ممکن است طرفین توافق کنند که از برخی از تشریفات دادرسی معمول در داوری صرف نظر کنند. در داوری تسریع شده، معمولاً رسیدگی به اختلاف در عرض چند ماه یا حتی چند هفته انجام می‌شود. این در حالی است که رسیدگی به اختلاف در داوری معمولی ممکن است چندین ماه یا حتی چندین سال طول بکشد. در داوری تسریع شده، معمولاً از برخی از تشریفات دادرسی معمول در داوری صرف نظر می‌شود. به عنوان مثال، ممکن است طرفین توافق کنند که جلسات داوری به صورت الکترونیکی برگزار شود یا که طرفین نیازی به ارائه لایحه دفاعیه یا اظهارات کتبی نداشته باشند. توافق طرفین اختلاف مبنی بر تسریع رسیدگی، مهم‌ترین عامل در تسریع رسیدگی در داوری تسریع شده است. در صورتی که طرفین اختلاف توافق کنند که رسیدگی به اختلاف به سرعت انجام شود، داور یا داوران نیز موظف هستند که رسیدگی را با سرعت و دقت لازم انجام دهند. اختلافات پیچیده‌تر، معمولاً زمان بیشتری برای رسیدگی نیاز دارند. در صورتی که اختلاف دارای پیچیدگی زیادی نباشد، می‌توان رسیدگی به آن را با سرعت بیشتری انجام داد. اختلافاتی که نیاز به بررسی‌های فنی زیادی دارند، معمولاً زمان بیشتری برای رسیدگی نیاز دارند. در صورتی که اختلاف نیاز به بررسی‌های فنی زیادی نداشته باشد، می‌توان رسیدگی به آن را با سرعت بیشتری انجام داد. اختلافاتی که دارای تعداد طرفین زیادی هستند، معمولاً زمان بیشتری برای رسیدگی نیاز دارند. در صورتی که اختلاف دارای تعداد طرفین کمی باشد، می‌توان رسیدگی به آن را با سرعت بیشتری انجام داد. در صورتی که طرفین اختلاف دارای وکیل یا نماینده قانونی باشند، معمولاً رسیدگی به اختلاف با سرعت بیشتری انجام می‌شود. زیرا وکیل یا نماینده قانونی می‌تواند به نمایندگی از طرف خود، اقدامات لازم را انجام دهد و از سردرگمی طرفین جلوگیری کند.

[Downloaded from jlawst.ir on 2026-11-17]

شماره ۵۰،
دوره ۱۰،
سال پنجم،
تابستان ۱۴۰۲،
صص ۱-۱۳

نتیجه‌گیری

داوری تسریع شده می‌تواند یک راه‌حل مناسب برای اختلافاتی باشد که نیاز به رسیدگی سریع دارند. این نوع داوری می‌تواند به طرفین اختلاف کمک کند تا در کوتاه‌ترین زمان ممکن به نتیجه مطلوب دست یابند.

داوری تسریع شده به دلیل طراحی خود برای انجام فرآیند تصمیم‌گیری در زمان کمتر، به طرفین امکان می‌دهد که به سرعت به تصمیمات نهایی دست یابند. در داوری تسریع شده، مراحل مختلف فرآیند داوری می‌توانند به صورت موازی یا به ترتیب سریعتر انجام شوند. برای این منظور، از روش‌هایی مانند کاهش زمان مجاز برای ارائه دلایل، محدود کردن تعداد جلسات دادگاهی، استفاده از داوران تخصصی و آشنا با مسائل مورد بحث و استفاده از روش‌های الکترونیکی برای تسریع جریان ارائه مدرک‌ها و اطلاعات استفاده می‌شود. استفاده از داوری تسریع شده می‌تواند به طرفین در مواردی که نیاز به تصمیم سریع و موثر دارند، کمک کند. مثلاً در مسائل تجاری که زمان برای حل و فصل مسئله مهم است، داوری تسریع شده می‌تواند راه‌حلی مناسب باشد. اما لازم به ذکر است که در برخی موارد، اجرای داوری تسریع شده ممکن است به هزینه‌های بیشتر و کاستی از حقوق طرفین منجر شود. بنابراین، قبل از استفاده از این روش، طرفین باید مزایا و معایب آن را به دقت ارزیابی کنند. یکی دیگر از مزایای داوری تسریع شده، مدت زمان کوتاه در رسیدگی است.با کاهش زمان مورد نیاز برای رسیدگی به اختلاف، طرفین در اختیار زمان بیشتری برای تمرکز بر روی فعالیت‌های خود قرار می‌گیرند. این امر بهبود کارآیی و عملکرد کسب و کار را تسهیل می‌کند. طرفین می‌توانند هزینه‌های مرتبط با رسیدگی به اختلاف را به دلیل کاهش زمان مورد نیاز برای فرآیند داوری کاهش دهند. هزینه‌هایی مانند هزینه وکلای، هزینه حضور در جلسات دادگاهی و هزینه‌های مربوط به تولید مدارک و شواهد را می‌توان به حداقل رساند. با تسریع فرآیند داوری، طرفین می‌توانند از داشتن یک رسیدگی سریع‌تر و کوتاه‌تر به اختلاف، حفظ حریم خصوصی خود را تضمین کنند. در برخی موارد، رسیدگی به اختلاف در دادگاه‌ها ممکن است طولانی و عمومی باشد که ممکن است اطلاعات حساس مربوط به اختلاف را در برابر عموم افشا کند. با استفاده از داوری تسریع شده، این خطر انتشار اطلاعات حساس کاهش می‌یابد. در کل، مدت زمان کوتاه در رسیدگی یکی از مزایای مهم داوری تسریع شده است که به طرفین امکان می‌دهد در زمان کمتری به تصمیم نهایی دست یابند و به مزایای دیگری مانند افزایش کارآیی و کاهش هزینه‌ها دست یابند.

[Downloaded from jlawst.ir on 2026-11-17]

شماره ۵۰،
دوره ۱۰،
سال پنجم،
تابستان ۱۴۰۲،
صص ۱-۱۳

منابع

اشمیتوف، کلایو ام (۱۳۹۳). حقوق تجارت بین الملل، ترجمه دکتر اخلاقی، انتشارات سمت، تهران.

انصاری نسب، مصطفی(۱۳۹۱)، نقش دادگا های دادگستری در داوری بازرگانی بین‌المللی، انتشارات اندیشه گران جوان، تهران.

بختیاری فر، هادی (۱۳۹۸). نقش دادگاه در داوری‌های ملی و فراملی، انتشارات جنگل، تهران.

جنیدی، لعیا(۱۳۸۷)، نقد و بررسی تطبیقی قانون داوری تجاری بین‌المللی، انتشارات دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، تهران.

حافظی، تاج زمان(۱٤۰۱). نحوه مداخله دادگاه در داوری‌های داخلی و داوری‌های تجاری بین المللی. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد واحد یزد.

حسنی، محمدمهدی(۱۳۹۱)، امکان اجرای آرای داوری برخلاف قانون و نظم عمومی، مجله وکیل مدافع، شماره٦.

خدابخشی، عبدالله(۱۳۹۷)، حقوق داوری و دعاوی مربوط به آن در رویه قضایی، انتشارات سهامی انتشار، تهران.

دهخدا، علی اکبر(۱۳۸۸)،لغت نامه دهخدا، انتشارات دانشگاه تهران، تهران.

شمس، عبدالله(۱۳۹٦)، آیین دادرسی مدنی، انتشارات دراک، تهران.

طبرسی، حسین(۱٤۰۹ه)، مستدرک الوسائل، دارالتراث العربی، بیروت.

عبدلی، فردین (۱۳۹۷). داوری و میانجی گری در نظام قضایی، نشرسروش برتر، کرج.

فخرالدینی، فاطمه(۱٤۰۲). داوری مبتنی بر عدل و انصاف و کدخدامنشی. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهرکرد.

فیروزآبادی، محمد(۱٤۱۱ه)، القاموس المحیط، داراحیاء التراث العربی، بیروت.

مجد، ابوالفضل (۱۳۹۷). داوری، حاکمیت اراده‌ها، چاپ هفتم، نشرابتکار دانش، قم.

محبی، محسن(۱۳۹۰)، امتیازات داوری از حیث اجرای رأی داوری، مرکز داوری اتاق داوری بازرگانی ایران، تهران.

محبی، محسن(۱۳۷۸)، نظام داوری اتاق بازرگانی بین‌المللی، مجله حقوقی دفتر خدمات حقوقی بین‌المللی، شماره۲٤.

محمدزاده اصل، حیدر(۱۳۷٦)، داوری در حقوق ایران، انتشارات ققنوس، تهران.

هوشمند فیروزآبادی، حسین و بطحایی، فرهاد.(۱۳۹٦)، بررسی ماهیت فقهی داوری، فصلنامه پژوهش‌های فقه و حقوق اسلامی، شماره٤۸.

[Downloaded from jlawst.ir on 2026-11-17]

شماره ۵۰،
دوره ۱۰،
سال پنجم،
تابستان ۱۴۰۲،
صص ۱-۱۳

Accelerated Arbitration in Response to the Time and Cost of International Arbitration

Hossein Shafaghi[1], Sadegh Abdi[2]

Abstract

The aim of the present study is to examine accelerated arbitration in response to the time and cost of traditional international arbitration. International arbitration, as a method for resolving and adjudicating international commercial disputes, has faced challenges in recent years, particularly concerning the duration and cost of the process. These challenges, especially in complex and voluminous disputes, can lead to dissatisfaction of the disputing parties and a reduced attractiveness of arbitration as an alternative method for dispute resolution. In response to these challenges, international arbitration institutions, such as the International Chamber of Commerce (ICC), have in recent years formulated regulations and procedures for accelerated arbitration. Accelerated arbitration is an arbitration method designed with the goal of reducing the duration and cost of arbitration. This method typically involves time constraints for addressing disputes, a reduction in the number of hearing sessions, and a decrease in the number of documents required for submission to arbitrators. Accelerated arbitration can offer various advantages for the disputing parties. This approach may lead to a reduction in the time taken to resolve the dispute and, consequently, a decrease in arbitration costs. Additionally, accelerated arbitration can assist the disputing parties in swiftly and effectively resolving their differences with lower expenses.

Keywords: Arbitration, Accelerated Arbitration, International Arbitration, Duration, Cost.

1- Master's Student in the Field of Public Law at Edalat University (Responsible Author)

[2] Professor of Edalat University

[Downloaded from jlawst.ir on 2026-11-17]